

7.4.2015

Minnamaria Nurminen
Puolustusministeriö
Lainvalmistelu- ja oikeusyksikkö
PL 31
00131 Helsinki

Viite: Lausuntopyyntö FI.PLM.2015-218, 909/40.02.00/2013

Teknologiateollisuus ry:n ja Ohjelmistoyrittäjät ry:n lausunto tiedonhankintalakiyöryhmän mietinnöstä

Teknologiateollisuus ry ja Ohjelmistoyrittäjät ry esittää lausuntonaan seuraavaa.

Yhteiskunnat läpäisevä digitalisaatio globaalissa toimintaympäristössä on kaikille valtioille samanaikaisesti sekä uhka että mahdollisuus. Elinkeinoelämän kannalta turvallinen ja ennustettava toimintaympäristö sekä yrityssalaisuuksien ja uusien innovaatioiden säilyminen laillisella omistajallaan ovat toiminnan perusedellytyksiä.

Tulevaisuudessa Suomessa toimiviin sekä kotimaisiin että ulkomaisiin yrityksiin kohdistuu todennäköisesti entistä suurempia uhkia erityisesti maan rajojen ulkopuolelta, ja toimintaympäristö muuttuu aiempaa nopeammin. Sen vuoksi sekä viranomaisten että yritysten on varmistettava, että kukin toimija huolehtii riittävällä tasolla omasta suojauksestaan ja toimijoilla on riittävät valtuudet tehtäviensä hoitamiseen. Kaikkien toimijoiden oman valppauden ja yhteisen tilannekuvan rakentamisen tärkeys korostuvat. Turvallisuutta ei voi ulkoistaa muille tahoille.

Edellä kuvatun kehityksen perusteella tiedustelulainsäädännön kehittämistarpeita on syytä arvioida. Uuden lainsäädännön on oltava mahdollisimman selvätulkintaista, jotta toimintaympäristö on ennustettava sekä Suomessa jo toimiville, että investointipäätöksiään harkitseville yrityksille.

Tiedonhankintalainsäädännön jatkovalmistelusta

Teknologiateollisuuden ja Ohjelmistoyrittäjien mielestä suomalaisten siviili- ja sotilasviranomaisten toimivaltuuksia on tarpeen laajentaa ulkomailla tapahtuvaa tietojärjestelmä- ja henkilötiedustelua varten. Näin voidaan paremmin varmistaa edellä kuvattu turvallinen ja ennakoitava toimintaympäristö.

Uhkista ja mahdollisista tietomurroista on myös välittömästi tiedotettava erityisesti suomalaisia tai Suomessa toimivia yrityksiä, vaikka havainto olisi tehty Suomen ulkopuolella. Jos tiedustelutehtävä estää välittömän tiedottamisen, se tulee kuitenkin tehdä mahdollisimman pian tiedustelutehtävän päätyttyä. Teknologiateollisuuden ja Ohjelmistoyrittäjien mielestä ulkomailla tapahtuvaa tiedustelutoimintaa voidaan valmistella työryhmän esittämällä tavalla.

Sen sijaan tietoliikennetiedustelulainsäädäntö vaatii vielä paljon selvitystyötä, jossa elinkeinoelämällä tulee olla keskeinen rooli. Sen valmistelussa tulee huomioida erityisesti seuraavat asiat:

7.4.2015

1. On laadittava objektiivinen analyysi tietoliikennetiedustelun toteutettavuudesta, hyödyistä ja haitoista, jossa:

- otetaan kantaa toiminnan pitkäaikaiseen rahoitukseen ja resursointiin
- arvioidaan elinkeinoelämän ja koko maan hyödyt, jos Suomi ei toteuta tietoliikennetiedustelua
- arvioidaan toiminnan rahoitus realistisesti hyödyntäen tietoja muiden maiden investointien ja käyttökulujen tasosta
- ei lähdetä muuttamaan perustuslakia, jos riittävä rahoitus hankkeelle ei ole varmistunut useiksi vuosiksi eteenpäin
- selvitetään nykyisen pakkokeino- ja muun olemassa olevan lainsäädännön mahdollinen soveltamis- ja täydentämistarve

2. Tietoliikennetiedustelujärjestelmän teknistä toimivuutta on arvioitava seuraavan 10 vuoden ajalta niin, että siinä huomioidaan:

- liikenteen voimakas kasvu, jatkuvasti lisääntyvä salauksen käyttö ja kokemus rikollisten kanssa käydystä kilpajuoksusta viimeisen 20 vuoden ajalta
- teknologioiden nopea kehittyminen, ja hyväksytään se tosiasia että tavat, joilla järjestelmät ovat aiemmin havainneet esimerkiksi haittaohjelmia, eivät tule toimimaan enää tulevaisuudessa
- hyödyt elinkeinoelämälle, jos Suomen maabrändiin voi liittää vahvan yksityisyydensuojan, internet-integriteetin ja turvallisuuden
- vaikutukset eri teollisuudenalojen osalta laajasti, ottaen huomioon Industrial Internet- ja Internet of Things -kehitys yleisesti
- uusien merikaapeliyhteyksien strateginen merkitys
- ulkomaisten pilvipalveluyhtiöiden lausunnot

3. Kaiken tietoliikenteen seurantaa ei tule sekoittaa Puolustusvoimille tärkeään ja tarpeelliseen lakiin sotilastiedustelusta:

- vieras valtio tuskin välittää sotilastiedustelun kannalta hyödyllistä tietoa salaamattomana suomalaisiin verkkoihin
- uuden lainsäädännön valmistelu tulee kohdentaa ulkomailla tapahtuvaan henkilö- ja verkkotiedusteluun
- valmistelu täytyy palauttaa alkuperäisen Kyberstrategian toimeenpanoon ja tarkastella kyberturvallisuutta koko yhteiskunnan ja kaikkien toimijoiden hyötyjen ja haittojen kannalta

Teknolohiateollisuuden ja Ohjelmistoyrittäjien mielestä uuden lainsäädännön valmistelussa ei tule millään tavoin heikentää nykyistä tietoturvaä esimerkiksi edellyttämällä yrityksiä luovuttamaan salausavaimia tai luomaan tuotteisiin tai palveluihin takaportteja. Uuden lainsäädännön on päinvastoin tuettava Suomen ja suomalaisen elinkeinoelämän mainetta luotettavana ja turvallisena kumppanina, joka turvaa korkeimmalla mahdollisella tasolla tiedon, omistamisen ja yksityisyyden suojan sekä yrityksille että kansalaisille.

Teknolohiateollisuus ry

Jukka Viitasaari
Johtaja

Ohjelmistoyrittäjät ry

Rasmus Roiha
Toimitusjohtaja